

פרשת מסעי (תשפ"ב)

ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם (ל"ג, ב')

צריך להבין דכשאדם נוסע ממקום למקום תכלית הנסיעה בדרך כלל הוא כדי ללכת למקום חדש ולא רק כדי לעזוב מהמקום שהיה כבר, וזה הפירוש של מוצאיהם למסעיהם שתכלית היציאה מהמקום היא לצורך מסעיהם, לילך למקום חדש, אבל לשון ואלה מסעיהם למוצאיהם לכאורה צריכה ביאור, דמשמע שכל תכלית הנסיעה היא למוצאיהם, לעזוב את המקום שהיו עד עכשיו. עוד יש לדקדק דתיבת ואלה לכאורה מיותרת, דדי לומר ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם ומוצאיהם.

והנה, בפסוק ג' כתיב ויסעו מרעמסס ולא כתיב להיכן נסעו אבל הזכיר את הנסים שהיו במצרים, ובפסוק ה' כתיב עוד הפעם ויסעו מרעמסס ושם כתיב ויחנו בסוכות. ויש לפרש שבפעם הראשון שאמר ויסעו מרעמסס התכלית היתה היציאה ממצרים והנסים שעשה הקב"ה שם, וממילא לא כתב ויחנו בסוכות. וזה על דרך של מסעיהם למוצאיהם, שכל תכלית המסע היתה היציאה ממצרים. משא"כ בפסוק ה' שכתב ויחנו בסוכות הוא על דרך של מוצאיהם למסעיהם, שתכלית היציאה מרעמסס היתה לצורך מסעיהם לסוכות. ולפי זה יש לפרש ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם, דכולל כל המסעות שהלכו בני ישראל במדבר, שתכליתם היתה לצאת ממקום אחד ולנסוע למקום אחר, כמו מרעמסס לסוכות. ואחר כך אמר הפסוק ואלה מסעיהם למוצאיהם, לומר שיש יציאה אחרת שעיקר תכליתה היא היציאה, וזה הוא היציאה מרעמסס הנזכרת בפסוק ג' והנסים שעשה לנו הקב"ה במצרים. (נ.מ.)

ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם (ל"ג, ב')

יש לפרש על פי דברי האור החיים בריש הפרשה שהליכת ישראל במדבר היתה לברר ניצוצות הקדושות הנמצאים שם. וזה רמיזת הכתוב במוצאיהם למסעיהם שמה שהוציאו כל כך הרבה ניצוצות לא היה בכחם לבד, אלא למסעיהם על פי ה', דהיינו לפי שכל נסיעתם הייתה למלא רצונו יתברך ואפילו היו עייפים ויגבעים ממסע הקודם, תיכף בהסתלק הענן נסעו בני ישראל. בשביל זה זכו להוציא כל כך הרבה ניצוצות קדושות. והודיע הקב"ה לבני ישראל שלא רק מסעות דור המדבר היו להם סגולה, אלא ואלה מסעיהם למוצאיהם, ו' מוסיף על ענין ראשון, שגם מסעיהם בזמן הזה יש להם סגולה, שכל מסע בני ישראל במשך הדורות אף על פי שאין שומעים מפי ה' שיסעו, יש בו גם כן סגולה זו למוצאיהם, שיוציאו על ידי זה ניצוצות הקדושה, בשביל שכל נסיעה של בני ישראל צורך גבוה הוא, והכל נכלל בצווי ה' על ידי משה רבינו ע"ה. (בן לאשרי)